

PAÍS

Pujol acelera el compte enrere

Jordi Pujol no va esperar ni vint-i-quatre hores per reaccionar davant el resultat de les eleccions municipals. La derrota de la batalla de Barcelona i la pèrdua de majories absolutes a nombrosos municipis que eren feus tradicionals de CiU, han deixat a la coalició nacionalista en una situació delicada, malgrat que continua essent la primera força municipal de Catalunya en nombre de regidors. Hores després de tancar els col·legis electorals, el fantasma del desgast per la política de col·laboració amb el Govern del PSOE creixia a mesura que es coneixien les dades. El president de la Generalitat va decidir passar a l'ofensiva. Els nacionalistes catalans estan disposats a aguantar pressions polítiques, a resistir campanyes d'opinió hostils, però el fet que la seva orientació en la política espanyola tingui un cost electoral a Catalunya encèn totes les alarmes.

A les dotze del matí de dilluns 29 tots els membres de l'executiva nacional de CDC eren convocats amb urgència per a les quatre de la tarda a la seu central. La reunió de l'executiva estava prevista per a les vuit del vespre, però es va avançar per accelerar la recuperació de la iniciativa política i contrarestar els mals resultats. Al matí, ja s'havia reunit el comitè de govern d'UDC, en aquest cas a l'hora prevista. Els democratacristians, que no han dissimulat mai la seva voluntat de marcar distàncies amb el PSOE, no van dubtar a reconèixer, en paraules de Duran i Lleida, que un sector de l'electorat català "ha volgut fer arribar a la coalició un toc d'atenció en relació a la nostra participació en la política espanyola".

A l'altra vorera, a la seu de CDC, l'executiva del partit es reunia i s'iniciava amb una extensa intervenció de Jordi Pujol, on el cap de files convergent va rebutjar qualsevol anàlisi comparativa de resultats entre les municipals i les futures i ja properes autonòmiques. Pujol sí que va reconèixer, segons fonts dels presents, el desgast que significa per CiU, especialment en els darrers mesos, la política de suport al govern del PSOE i es va mostrar preocupat per les fugues de vot cap a ERC i el PP. Les diferents intervencions dels membres de l'executiu, que van ser obligatòriament breus perquè a les sis hi havia conferència de premsa convocada, es van centrar en la necessitat d'accentuar la bel·ligerància amb els socialistes espanyols, per tal que CiU vagi menys a remolc de les oscil·lacions del PSOE i recuperi la iniciativa política. En la mateixa línia, diverses veus van demanar un increment del discurs nacionalista de CiU, per delimitar millor l'espai polític que ocupa la coalició en el mapa polític català i evitar fugues de vot cap altres opcions. Altres reflexions de la cúpula de CDC van anar en el sentit de visualitzar millor els fruits de la participació de CiU en la política espanyola, que tot i que són escassos, especialment en matèria autonòmica, es consi-

Incòmode amb la pinça electoral que li fan el PP i ERC, la reacció de Jordi Pujol després del 28-M ha estat exigir al Govern del PSOE el compliment estricte dels compromisos pactats. Tancades les eleccions municipals, Pujol ha iniciat la cursa de les autonòmiques amb un sol objectiu: que la majoria absoluta no se li perdi per Madrid.

dera que no s'han sabut explicitar prou bé davant l'opinió pública. Ningú va parlar obertament d'avançar les eleccions autonòmiques.

Aquest és, però, el principal dubte de la cúpula de CiU, i concretament de Jordi Pujol. El compte enrere per les eleccions autonòmiques ja ha començat, i només falta saber quan s'aturarà, si a la propera tardor o s'arribarà fins al mes de març, que és quan estan previstes ordinàriament. Tradicionalment, el president de la Generalitat és partidari d'esgotar fins al final les legislatures, és molt reticent a anticipar eleccions, però els esdeveniments posteriors al 28-M poden precipitar decisions. A hores d'ara, només hi ha una certesa: en cap cas coincidiran amb les eleccions generals. Aquest és un punt de partida intocable, però la resta de possibilitats estan obertes. Arguments a favor d'exhaurir la legislatura en queden pocs. A banda de la tradició presidencial, un factor contrari a avançar-les per la tardor és el manteniment del clima de crispació —que ningú pot assegurar que al març hagi desaparegut—, però el principal factor és intentar aconseguir culminar el tomb autonòmic amb una millora substancial i perceptible de l'autogovern. Contra això hi ha, però, la creixent debilitat de l'executiu socialista, atrapat pel resultat del PP i vigilat de prop perquè no cedeixi al "xantatge" nacionalista.

Els arguments per convocar les autonòmiques a la tardor guanyen cada dia més pes entre els dirigents de CiU. Tot i que ni en l'executiva de CDC, ni en la reunió del Govern de la Generalitat es va tractar del tema, el debat està sobre la taula, i la balança sembla que es decanta cap aquesta opció. Hi ha factors externs i interns que així ho indiquen, tot i que la decisió final està en mans de Pujol.

Voluntats i capacitats. L'evolució de la política espanyola és el factor extern més decisiu. Res no sembla indicar que el Govern espanyol tingui la capacitat de poder satisfer plenament les reivindicacions autonòmiques de CiU. Potser encara hi ha la voluntat, possible en el cas de González però dubtosa en segons quins despatxos ministerials, però la capacitat de decisió, després de les eleccions municipals ha quedat reduïda a la mínima expressió. Qualsevol temptació del PSOE d'avançar en la descentralització de l'estat, en aspectes que són realment substancials, serà combatuda obertament pel PP, com ha advertit Aznar, conscient dels rèdits electorals que això li suposa. L'últim exemple d'això és el blocatge que pensa practicar el PP en el Consell de Política Fiscal i Financera. Tot i que el Govern encara hi conserva la majoria, en virtut del seu vot qualitatiu, la victòria popular en la majoria de comunitats autònomes espanyoles fa que la seva capacitat de pressió augmenti i qualsevol intent del Govern del PSOE de modificar o

Els projectes de futur de Pasqual Maragall

La contundent victòria de Pasqual Maragall a les eleccions municipals de Barcelona l'ha convertit immediatament en el líder socialista més ben situat per convertir-se en candidat a la presidència de la Generalitat. Maragall és ara l'esperança blanca de l'esquerra catalana per destronar Pujol. La nova composició de l'Ajuntament, on podria assajar una coalició entre el PSC, Iniciativa per Catalunya i ERC, és el laboratori ideal per començar a fer números per al futur. El problema que té Maragall és de calendari.

Les eleccions autonòmiques estan previstes en principi per al mes de març de l'any que ve, tot i que Pujol podria optar per anticipar-les al mes de novembre. Siguin en la data que siguin, ningú dubta que destronar Pujol no es un repte fàcil, que es pugui fer avui per demà. En cercles socialistes, però, es planteja aquest objectiu a dues voltes. A la primera volta, a finals d'any o a començ del que ve, el candidat socialista ja quedaria com un triomfador si arrenca la majoria absoluta a Pujol. Per fer això, Maragall no cal que deixi de ser alcalde. I a la segona volta, quatre anys després, podria intentar la victòria. L'alcalde de Barcelona, ja ha dit que aquest és l'últim mandat al capdavant del consistori barceloní, perquè no es pensa presentar a la reelecció. Això vol dir que Maragall queda lliure el 1999, un any abans de les autonòmiques del 2000.

Però Maragall ja ha dit també que no vol ser candidat a la presidència de la Generalitat. Almenys per ara. I això no vol dir que no canviï d'opinió. Potser prefereix intentar-ho directament un cop ha finalitzat el seu mandat a Barcelona, amb temps per preparar-se. Però llavors el seu partit, el PSC, es tornarà a trobar amb el mateix problema que ha estat la causa de totes les turbulències dels darrers dos anys: la manca d'un candidat fort per afrontar Pujol en les institucions catalanes. Si a sobre, les eleccions són al novembre, caldrà que trobi aquest candidat amb moltes presses i difícilment es podrà treure l'etiqueta de candidat de transició.

RICARD CUGAT

Pasqual Maragall. L'alcalde de Barcelona ha anunciat que no es tornarà a presentar a la reelecció d'aquí a quatre anys.

que a més a més, a Maragall no li fan cap gràcia.

Però encara hi ha un altre argument, de caire econòmic-pessupostari que pot ser molt més decisiu que tots els factors polítics a l'hora de provocar un avançament de les autonòmiques. En cas que se celebressin a la tardor, el Govern de la Generalitat s'evitaria la necessitat d'haver d'aprovar un nou pressupost i es podria prorrogar el de 1995. El pressupost de 1996 haurà de ser necessàriament més restrictiu, cosa que incrementaria els problemes de tresoreria d'alguns departaments de la Generalitat que ja aquest any tenen greus dificultats per complir el pressupost actual, a causa de la insuficiència de l'actual sistema de finançament autonòmic. Amb una pròrroga de l'actual pressupost es guanya temps també per forçar una renegociació del finançament autonòmic des d'una nova majoria reforçada per unes eleccions recents i amb quatre anys per davant. En el Govern català, cada dia hi ha més veus que s'inclinen en aquesta direcció.

Les properes quatre setmanes seran en aquest sentit decisives per mesurar els pros i els contres de mantenir els actuals equilibris o entrar de nou en una dinàmica electoral. La ruptura entre CiU i el PSOE sembla cada dia més propera però durarà el que li interessi que duri al president de la Generalitat, d'acord amb el seu calendari electoral particular. Com comentava un membre de l'executiu de CDC, "Jordi Pujol tornarà a tenir un estiu entretingut a Queralbs". Decideixi el que decideixi, el compte enrere ja ha començat.

Pere Martí

millorar l'actual fórmula de finançament autonòmic podrà prosperar però topirà amb el rebuig frontal del PP, amb el desgast governamental que això suposa. Pujol ha demanat valentia, però sembla difícil. De moment el president de la Generalitat s'ha deixat un període de marge per veure com evolucionen les coses, i ha exigit el compliment de tots els compromisos pactats i una inflexió visible en la política autonòmica del Govern. En cas contrari, podria modificar el calendari dels seus compromisos concrets amb Felipe González. Tot i que no vol parlar de terminis, recentment ha dit: "si posem terminis ho farem privadament". El primer d'aquests terminis se l'ha posat el grup parlamentari de CiU al Congrés, com a data màxima per tancar el conflicte que manté amb el ministre Josep Borrell sobre la llei de costes i la llei del cable.

Si l'evolució de la conjuntura política espanyola és decisiva a l'hora d'escollir data per a les autonòmiques, també ho és l'evolució del mapa català. En aquest escenari, els arguments per provocar un avançament també guanyen adeptes. La consolidació de Pasqual Maragall